

Az energiahatékonysággal foglalkozó

EURÓPAI POLGÁRI VITACSOPORT

Kézirat lezárva: 2024. október

E dokumentum tartalma nem tekinthető az Európai Bizottság hivatalos állásfoglalásának.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024.

© Európai Unió, 2024.

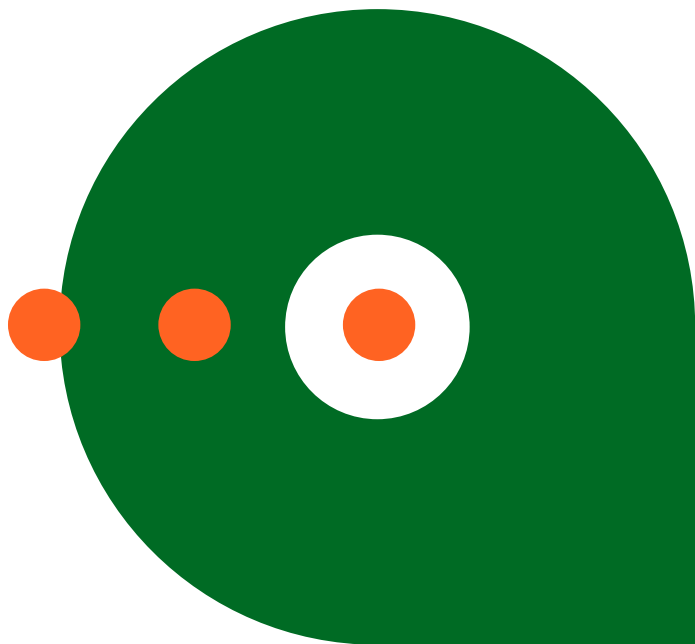

Az Európai Bizottság további felhasználásra vonatkozó politikája a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat által kerül végrehajtásra (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj?locale=hu>). Eltérő rendelkezés hiányában e dokumentum további felhasználása a „Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)” licencnek megfelelően engedélyezett (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Ez azt jelenti, hogy a további felhasználás a forrás megfelelő feltüntetésével és minden változtatás jelzésével megengedett.

Print ISBN 978-92-68-21094-9
PDF ISBN 978-92-68-21093-2

doi:10.2775/4952155
doi:10.2775/2632604

NA-01-24-005-HU-C
NA-01-24-005-HU-N

Az energiahatékonysággal foglalkozó

EURÓPAI POLGÁRI VITACSOPORT

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5
1. Bevezetés	10
2. Módszertani keret	12
2.1. A vitacsoport tagjainak véletlenszerű kiválasztása és demográfiai összetétele.....	12
2.2. A vitacsoport előrehaladása.....	15
2.3. Részvételi módszerek.....	15
2.4. Közös eredmények.....	16
2.5. Irányítás és tudás.....	17
2.6. Megfigyelők.....	20
3. A szerepvállalás kiszélesítése	22
3.1. A Polgári Részvételi Platform.....	22
3.2. Kommunikáció.....	22
4. A polgárok ajánlásai	26
4.1. 13 ajánlás az energiahatékony Európáért.....	26
1. ajánlás: Az energiahatékony fogyasztói magatartás kialakításához szükséges feltételek megteremtése.....	26
2. ajánlás: Az energiahatékonsággal összefüggő lakásfelújításhoz való méltányos jog finanszírozása.....	26
3. ajánlás: Globális példamutatás az energiafüggetlenség és az energiahatékonyág növelése terén.....	27
4. ajánlás: Az energiahatékonyági célkitűzések elérése mindenki cselekvőképességének megerősítése révén.....	27
5. ajánlás: Az uniós irányelvek végrehajtásának irányítása és nyomon követése.....	28
6. ajánlás: Az energiahatékonyági ágazatban dolgozók szakképzettségének javítása az Unióban.....	28
7. ajánlás: A jövő megteremtése zöld oktatás révén.....	29
8. ajánlás: A hálózati rendszer optimalizálása és fejlesztése a termelőtől a végfelhasználóig, a megújuló energiaforrások előnyben részesítésével.....	29
9. ajánlás: Az energiahatékonyagra összpontosító energiaközösségek létrehozásának elősegítése az uniós polgárok számára biztosított tájékoztatás és pénzügyi támogatás révén.....	30
10. ajánlás: Energhatékony közösségek kialakítása a felelős fogyasztás és a fokozott helyi energiatermelés érdekében.....	31
11. ajánlás: Az épületek energiahatékonyágának növelése.....	31

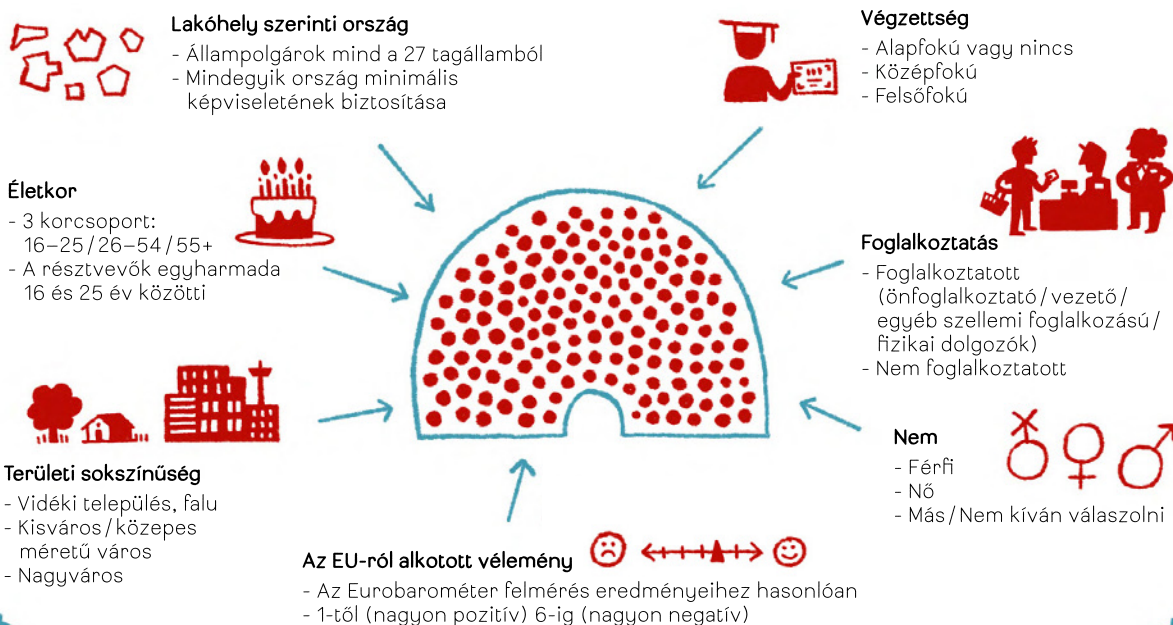
- 12. ajánlás:** A tömegközlekedés vonzerejének növelése az utasok számára.....32
- 13. ajánlás:** A legergiahatékonyabb közlekedési módok megalósítása Európa-szerte: az áru fuvarozás elterelése a közutakról, a személyszállítás elterelése a repülőgépekről, és „a vasút mindenekelőtt” elvének bevezetése.....32

Vezetői összefoglaló

EURÓPAI POLGÁRI VITACSOPORT HOGYAN MŰKÖDIK?

AZ EU SOKSZÍNŰSÉGÉT TÜKRÖZŐ CSOPORT LÉTREJÖTTÉT SEGÍTŐ KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

EURÓPAI POLGÁRI VITACSOPORT

ENERGIAHATÉKONYSÁG

HOGYAN TUDJA AZ EU PRIORITÁSKÉNT KEZELNI AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGOT, ÉS HOGYAN TUDJA TELJES MÉRTÉKBEN KIAKNÁZNI ANNAK ELŐNYEIT A POLGÁROK, A HATÓSÁGOK ÉS A VÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA?

POLGÁRI VITACSOPORT: AZ ÜLÉSSZAKOK

PLENÁRIS ÜLÉS

FACILITÁTOROK ÉS MODERÁTOROK

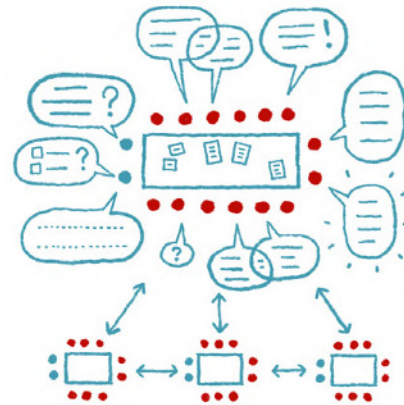
- A három ülés során végigvezették a polgárokat a vitafolyamaton
- A munkacsoportokban és a plenáris üléseken moderálták a vitát

MEGFIGYELŐK

- A vitacsoport munkáját a szervezett civil társadalom képviselői mellett kutatók és újságírók is figyelemmel kísérték

MUNKACSOPORTOK

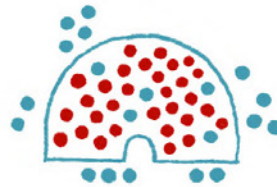
TOLMÁCSOK

- Az EU mind a 24 hivatalos nyelvén

TUDÁSBIZOTTSÁG

- 8 külső szakértő és az Európai Bizottság egy szakértője
- Tudásmegosztás és szakértelem
- Hozzájárult egy információs csomag kidolgozásához és a tények ellenőrzéséhez
- Segített a tanácskozások strukturálásában és a szónokok kiválasztásában

IRÁNYÍTÓBIZOTTSÁG

- Tagjai: az Európai Bizottság, egy tanácsozást előkészítő csapat (a tervezést, a módszertant és a moderálást kísérő szakemberek), valamint a gyakorlati szervezésért felelős munkacsoportok
- A polgári vitacsoport tervezése, megszervezése, felügyelete és irányítása

1. ÜLÉSSZAK

2. ÜLÉSSZAK

3. ÜLÉSSZAK

AJÁNLÁSOK

BENYÚJTÁS

- A polgárok benyújtják ajánlásait az Európai Bizottságnak

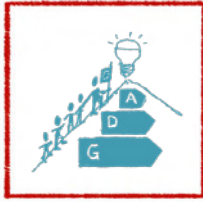

TOVÁBBI INTÉZKEDÉSEK ÉS VISSZAJELZÉS

- Az Európai Bizottság beépíti az ajánlásokat szakpolitikai döntéshozatalába

AZ AJÁNLÁSOK

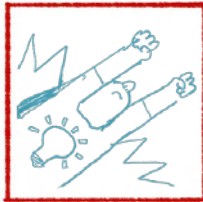
1 Az energiahatékony fogyasztói magatartás kialakításához szükséges feltételek megteremtése

2 Az energiahatékonysággal összefüggő lakásfelújításhoz való méltányos jog finanszírozása

3 Globális példamutatás az energiafüggetlenség és az energiahatékonyság növelése terén

4 Az energiahatékonysági célkitűzések elérése mindenki cselekvőképességének megerősítése révén

5 Az uniós irányelvek végrehajtásának irányítása és nyomon követése

6 Az energiahatékonysági ágazatban dolgozók szakképzettségének javítása az Unióban

7 A jövő megteremtése zöld oktatás révén

8 A hálózati rendszer optimalizálása és fejlesztése a termelőtől a végfelhasználóig, a megújuló energiaforrások előnyben részesítésével

9 Az energiahatékonyságra összpontosító energiaközösségek létrehozásának elősegítése az uniós polgárok számára biztosított tájékoztatás és pénzügyi támogatás révén

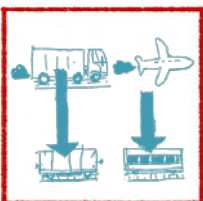
10 Energiahatékony közösségek kialakítása a felelős fogyasztás és a fokozott helyi energiatermelés érdekében

11 Az épületek energiahatékonyságának növelése

12 A tömegközlekedés vonzerejének növelése az utasok számára

13 A legegységesebb közlekedési módok megvalósítása Európában: az áru fuvarozás elterelése a közútról, a személyszállítás elterelése a repülőgépekről, és „a vasút mindenképpen” elvének bevezetése

BEVEZETÉS

1. Bevezetés

Az energiahatékonysággal foglalkozó európai polgári vitacsoportot 2024 első felében hívták össze az Európai Bizottság által 2024 folyamán elfogadásra kerülő, az energiahatékonyság elsődlegességének elvére vonatkozó szakpolitikai kezdeményezés előkészítésével összefüggésben ⁽¹⁾. A vitacsoportot kulcsfontosságú lehetőségnek tekintették arra, hogy rajta keresztül a Bizottság tájékoztatást kapjon a polgárok nézőpontjáról, és megismerje az erre a területre vonatkozó ajánlásait.

Az „energiatihatékonyság” azt jelenti, hogy kevesebb energiát használunk ugyanannak a feladatnak az elvégzéséhez, ezáltal kiküszöbölve az energiapazarlást és csökkentve az energiaköltségeket. Napjainkban az energiahatékonyság a fenntartható fejlődés létfontosságú eleme, és kulcsfontosságú stratégia az éghajlatváltozás elleni küzdelem, az energiabiztonság fokozása és a gazdasági növekedés előmozdítása szempontjából. Ahhoz azonban, hogy az energiahatékonyság az Európai Unió valamennyi ágazata és közössége számára hozzáférhető, inkluzív és valóságos legyen, még mindig komoly kihívásokat kell leküzdeni.

Ezeket a kihívásokat felismerve az EU aktív szerepet vállal az energiahatékonyság előmozdításában és a végrehajtás fokozására irányuló tagállami erőfeszítések támogatásában. Az európai zöld megállapodásra vonatkozó 2025-ös európai bizottsági stratégia például ambiciózus célokat tűz ki arra irányulóan, hogy az energiahatékonyság mindenki számára valósággá váljon és az energiatakarékos technológiákat széles körben bevezessék. E célok elérése érdekében azonban foglalkozni kell a finanszírozáshoz, a technológiai innovációhoz, a keretszabályozáshoz és a közvélemény tudatosságához kapcsolódó összetett szakpolitikai kihívásokkal. Az EU döntő szerepet játszik a tagállamok és más érdekelt felek közötti együttműködés és koordináció elősegítésében e kihívások kezelése és a hatékony megoldások kidolgozása érdekében.

Ezzel összefüggésben a Bizottság a következő kérdés megválaszolására kérte fel az energiahatékonysággal foglalkozó vitacsoportban részt vevő polgárokat:

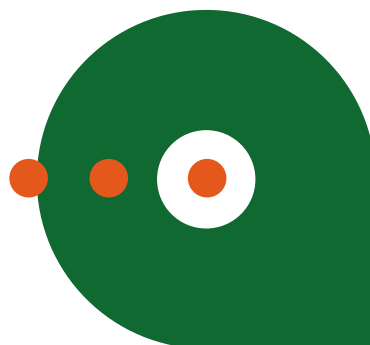
„Hogyan tudja az Európai Unió prioritásként kezelni az energiahatékonyságot, és hogyan tudja teljes mértékben kiaknázni annak előnyeit a polgárok, a hatóságok és a vállalkozások számára?”

A vitacsoportban részt vevő polgárok tájékoztató anyagok, szakértői vélemények, valamint plenáris üléseken és munkacsoportokban folytatott megbeszélések segítségével meghatározták, melyek a lehetséges szakpolitikai intézkedések, és milyen érintett szereplőket kell a különböző szinteken bevonni az EU energiahatékonyságának növelése érdekében. Az energiahatékonysággal foglalkozó európai polgári vitacsoport végül 13 ajánlást dolgozott ki és fogadott el, amelyek teljes egészében megtalálhatók e jelentés mellékletében.

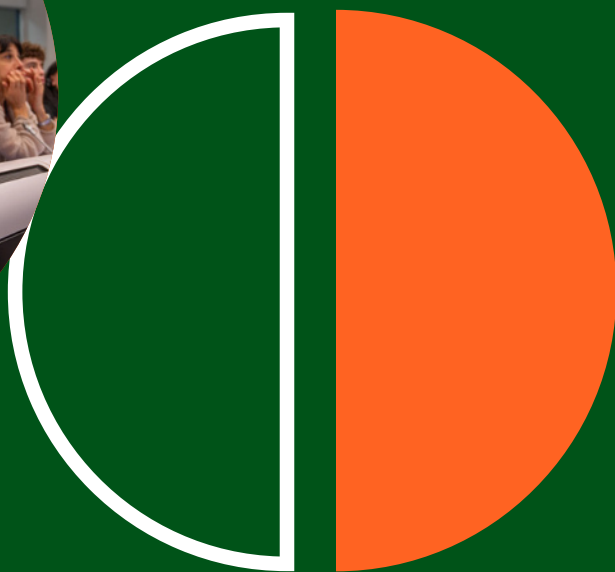
A vitacsoport üléseit követően a részt vevő polgárokat felkérték, hogy a folyamat értékelésének részeként töltsenek ki visszajelzéseként egy felmérést. A jelentés különböző pontjain ismertetjük a felmérés eredményeinek egyes részeit.

A 13 ajánlás nyomán megteendő lépéseket részletesebben egy „polgári jelentés” – a biztosai testület által elfogadandó hivatalos dokumentum – ismerteti majd, a jövőbeli szakpolitikai kezdeményezések mellett. Megszervezésre kerül egy visszajelzési célú rendezvény is, amelynek keretében ismertetik a vitacsoport résztvevőivel ezeket a lépéseket. Ez a jelentés addig is összefoglalja az európai polgári vitacsoport főbb vonásait, és megvilágítja annak módszertani keretét, az eszmecsere elősegítésének módját, a három ülészak eredményeit, valamint a folyamat polgárok általi értékelését.

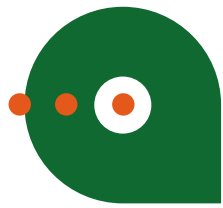
⁽¹⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en

MÓDSZERTANI KERET

2. Módszertani keret

2.1. A vitacsoport tagjainak véletlenszerű kiválasztása és demográfiai összetétele

Annak érdekében, hogy tisztességes, következetes és megbízható megközelítés érvényesüljön, amely a lehető legnagyobb mértékben tükrözi az európai társadalom sokféleségét, véletlenszerű kiválasztási módszereket alkalmaztak az európai polgári vitacsoport résztvevőinek toborzásához.

A toborzást a Harris Interactive végezte. A Harris véletlenszám-tárcsázással toborzott résztvevőket. 228 személy vállalta, hogy részt vesz a vitacsoportban; közülük 150-et választottak ki véletlenszerűen a vitacsoportban való részvételre különböző kritériumok alapján (lásd alább), lemorzsolódás esetére pedig 50 polgár az első tartaléklistára került.

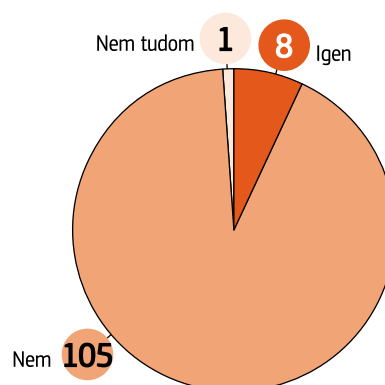
1. táblázat: A vitacsoport demográfiai összetétele – nemzeti hovatartozás

Ország	A résztvevők célszáma	A résztvevők tényleges száma		
		1. ülészak	2. ülészak	3. ülészak
Ausztria	4	3	3	3
Belgium	5	6	6	6
Bulgária	4	3	3	2
Horvátország	2	3	3	3
Ciprus	2	2	2	2
Csehország	5	5	4	4
Dánia	3	3	3	3
Észtország	2	2	2	1
Finnország	3	4	4	4
Franciaország	15	15	15	13
Németország	19	18	18	16
Görögország	5	5	5	5
Magyarország	5	5	5	5
Írország	3	4	4	4
Olaszország	15	15	15	15
Lettország	2	2	2	2
Litvánia	2	2	2	2
Luxemburg	2	2	2	2
Málta	2	2	2	2
Hollandia	6	6	6	6
Lengyelország	10	8	8	8
Portugália	5	5	5	5
Románia	7	8	8	8
Szlovákia	3	3	3	3
Szlovénia	2	1	1	5
Spanyolország	12	12	12	12
Svédország	5	5	5	1
Összesen	150	149	148	142

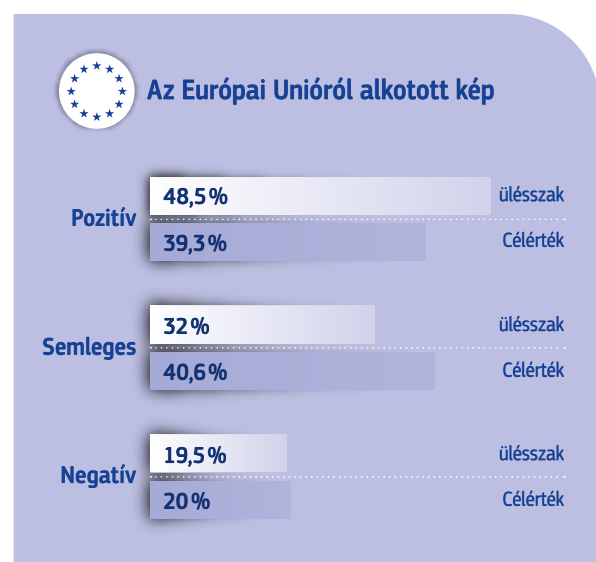
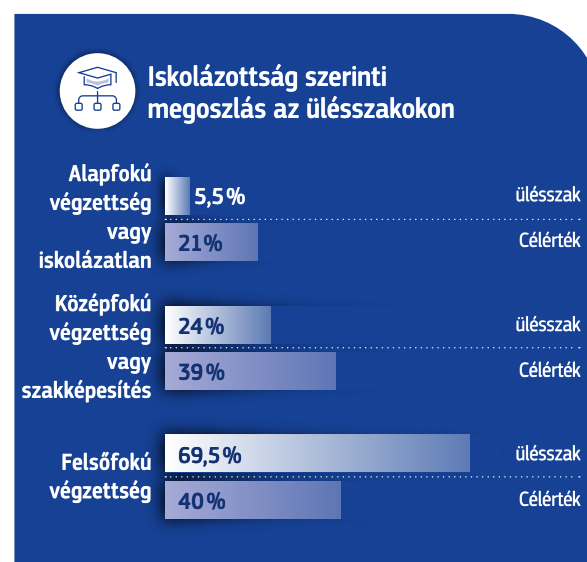
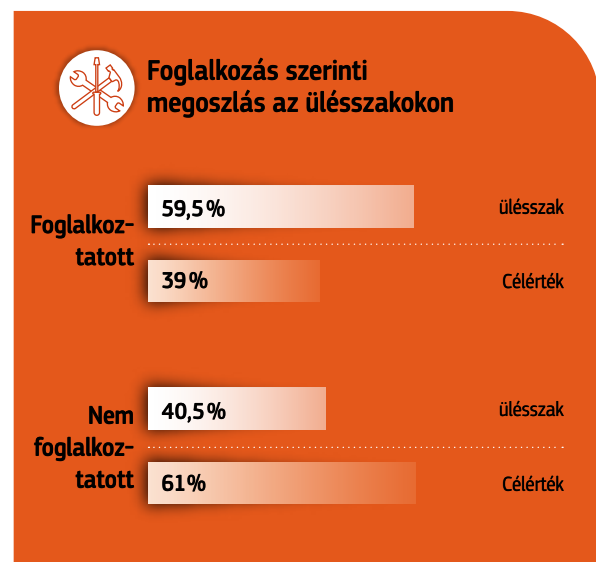
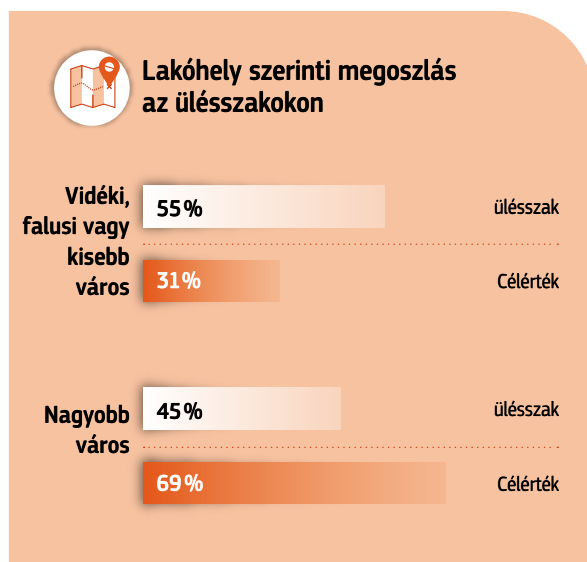
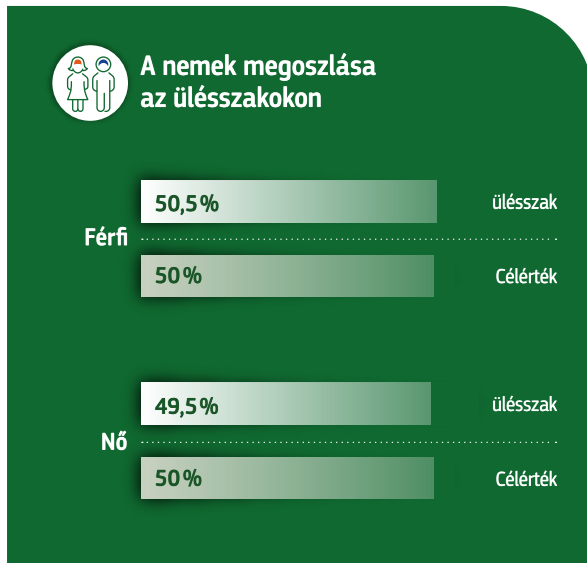
A fenti táblázat áttekintést nyújt arról, hogy mi volt a kívánatos létszám az egyes uniós tagállamokban (országkvóták), és hány polgár vett részt ténylegesen az egyes ülészakokon. A cél a tagállamok népességarányos képviselete volt, kiegyensúlyozva ugyanakkor azzal, hogy országonként két polgár volt a minimum. Más szóval magas célszámokat tűztek ki a nagy népességű országok, például Németország (19 polgár) esetében, míg a csökkenő arányosság elvét alkalmazva Máltáról és Luxemburgból 2 állampolgárt hívtak meg. A részvételi arány általában véve jó volt, és nagyjából tükrözte a kitűzött célokat. A 27 tagállamból 23 esetében teljesültek a célszámok, míg a többi tagállam nagyon közel volt azokhoz. Összességében a 150 toborzott polgár közül végül 149-en vettek részt az ülészakok legalább egyikén.

Annak biztosítása érdekében, hogy a vitacsoport a lehető legjobban leképezze az uniós népesség sokféleségét, és képviseltesse magukat a hagyományosan alulreprezentált csoportok, a résztvevőkre vonatkozó célkvótákat a következő szociodemográfiai jellemzők alapján határozták meg (a résztvevők tényleges aránya arra a 149 polgárra vonatkozik, akik legalább egy ülészakon részt vettek).

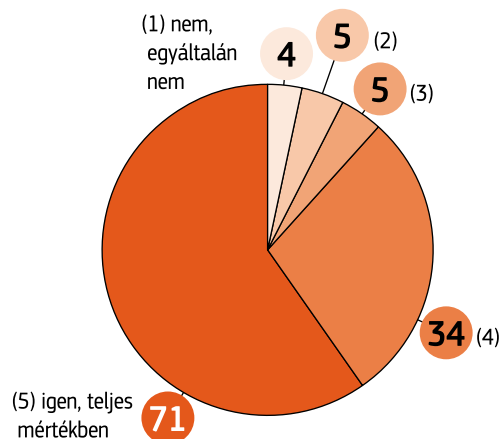
1. ábra: A visszajelzési felmérés eredményei azon kérdés esetében, hogy „Résztt vette-e valaha polgári részvételi folyamatban?” (n=114)

2. ábra: Célértékek és a tényleges részvétel ülészakonként, öt szociodemográfiai kritérium alapján

3. ábra: A visszajelzési felmérés eredményei azon kérdés esetében, hogy „Ön szerint a polgári vitacsoport jól leképezte az uniós lakosság sokféleségét?” (n=119)

2.2. A vitacsoport előrehaladása

Az energiahatékonysággal foglalkozó európai polgári vitacsoportnak három ülészsaka volt, más-más céllal – mindegyik az előző ülészsak munkájára épített, hogy konszenzusos ajánlásokat fogalmazzon meg az Európai Bizottság számára.

Az első (2024. február 23–25. között Brüsszelben tartott) ülészsakon a résztvevők megismerkedtek a megvizsgálandó kérdéssel és egymással, valamint alkalmuk nyílt kialakítani egyfajta közösségi szellemet és bizalmat. Kezdeti szakértői észrevételek hangzottak el, amelyek könnyebben érthetővé tették az energiarendszer összetettségét, szereplőit és dinamikáját. Munkacsoportokban rangsorolták a főbb akadályokat, amelyek ismertetésekor minden csoport visszajelzést kapott a szakértőktől ezzel az első eredménnyel kapcsolatban.

A második (2024. március 15–17. között online tartott) ülészsakon a résztvevők a Hyperfair virtuális konferenciaközpontban találkoztak. Ez a második ülészsak a polgárok által az energiahatékonyság javítása szempontjából a három legfontosabbként azonosított ágazatokra (közlekedés, épületek és infrastruktúra) összpontosított, és átfogó kérdésekkel foglalkozott, mélyebben vizsgálva a témát. Fő célja az volt, hogy ösztönözze az ötletek és a nézőpontok résztvevők közötti cseréjét, azonosítsa, hogy mely területeken van konszenzus, illetve véleménykülönbség, és ígéretes ajánlásokat térképezzen fel az energiahatékonyság növelése tekintetében.

A harmadik és egyben utolsó (2024. április 12–14. között Brüsszelben tartott) ülészsak az ajánlásoknak az első két ülészsak keretében összegyűjtött ötleteken és meglátásokon alapuló finomítását célozta, további szakértői támogatás mellett. A részt vevő polgárok végül 13 ajánlást dolgoztak ki az energiahatékonyabb Európára irányulóan, amelyeket átadtak az Európai Bizottságnak. Az ajánlások teljes egészében megtalálhatók e jelentés mellékletében.

2.3. Résztvételi módszerek

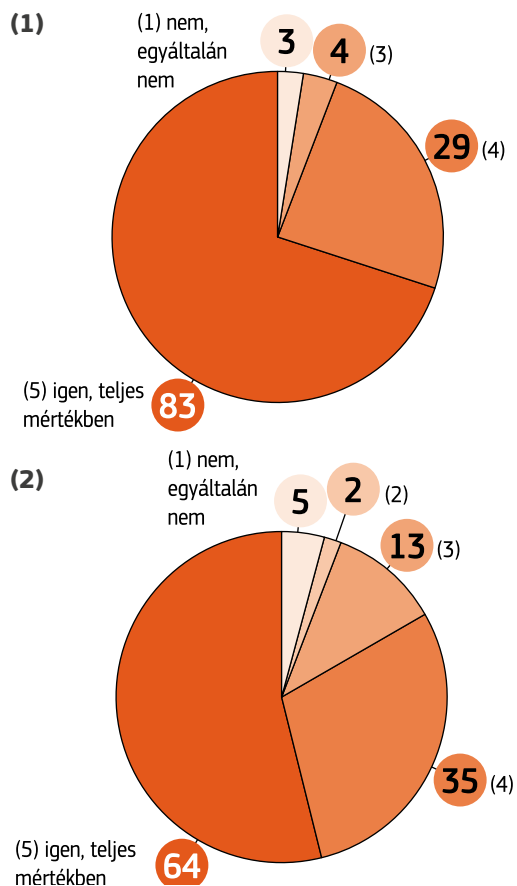
2.3.1 A plenáris üléstől a munkacsoportokig

Az ülészsakok struktúráját úgy alakították ki, hogy az ösztönözze a résztvevők közötti interakciót, és biztosítsa, hogy minden vélemény meghallgatásra kerüljön. A korábbi európai polgári vitacsoportok során kidolgozott, kipróbált módszertanra építve az Európai Bizottság – a deliberatív demokrácia területének szakértőiből álló csoport (a továbbiakban: a deliberációs csoport) támogatásával – megerősítette annak fontosságát, hogy különböző formátumú tanácskozásokat kínáljanak.

A plenáris üléseken a polgárok meghallgathatták a szakértők észrevételeit, és 24 nyelven ismertethették valamennyi résztvevővel a munkacsoportjukban folytatott megbeszéléseik eredményeit. Az alplenáris keretek lehetőséget biztosítottak a résztvevőknek arra, hogy egy kisebb, 50–75 résztvevőből álló csoporttal osszák meg a meglátásaikat, és egyedi visszajelzéseket kapjanak különböző szakértőktől. Az általában 12 résztvevőből álló munkacsoportokat úgy alakították ki, hogy megfelelő földrajzi sokféleség legyen biztosított, nagyobb és kisebb országok és legfeljebb öt különböző nyelv vegyítésével. Ezek a kisebb csoportok ösztönözték az interakciókat, és segítették a polgárokat abban, hogy jobban megismerjék egymást, és bizalom épüljön ki közöttük. Az európai polgári vitacsoportok egyik alapelvét követve minden résztvevő az anyanyelvén szólalhatott fel, amit tolmácsolás tett lehetővé.

4. ábra: A visszajelzési felmérés eredményei azon kérdések esetében, hogy „A munkacsoporti viták során úgy éreztem, hogy nagyon tiszteletben tartanak” (1) (n=119) illetve „Összességében úgy érzi-e, hogy számított a véleménye a munkacsoportjában?” (2) (n=119)

A polgárok 12 munkacsoportban dolgoztak, amelyek mindegyikét a deliberációs csoport két tagja, egy tapasztalt moderátor és egy moderátorasszisztens támogatta. A moderátorok szerepe az volt, hogy – anyanyelvükön vagy angolul – vezessék az eszmecseréket a munkacsoportokban, és az alábbiak révén lehetővé tegyék munkafolyamat zökkenőmentességét:

- barátságos és kölcsönösen tiszteletteljes légkör kialakítása valamennyi résztvevő kiegyensúlyozott hozzájárulásának előmozdítása érdekében,
- annak biztosítása, hogy minden polgár tájékoztatást kapjon a folyamat egészéről, és iránymutatásban részesüljön a csoportmunka során,
- annak biztosítása, hogy a munkacsoportok ülésein elérjék a kitűzött célokat, azaz a polgárok közötti nézetkülönbségek és konfliktusok azonosításának elősegítése, a polgárok közötti vita kialakulásának és a konszenzus megteremtésének előmozdítása,
- az időbeosztás követése, feljegyzések készítése és a tanácskozás eredményeinek egységes szerkezetbe foglalása többnyelvű és egymással összefüggő munkadokumentumokban,
- a munkacsoportokban részt vevő polgárok kéréseinek összekapcsolása a támogató csoporttal vagy a szakértőkkel, pl. a függőben lévő észrevételek vagy kérdések összegyűjtése révén,
- részvétel a deliberációs csoportban tartott tájékoztatásokon.

Valamennyi moderátor és asszisztens követte a moderatori útmutatóban és az egyes ülészakokhoz készült bevezető dokumentumban foglalt közös utasításokat. Emellett minden ülészak előtt részt vettek három külön tájékoztatón és felkészítő tréningen.

2.3.2 Moderálás és facilitálás

Mindhárom ülészakban két fő moderátor vezette végig a polgárokat az üléseken és terelte mederbe a plenáris ülés vitáit. Ezek a munkatársak tájékoztatást nyújtottak a vitacsoport általános céljáról és az ülések módszertanáról, valamint a szervezési szempontokról. Elősegítették továbbá a felszólalók közötti vitákat, biztosították, hogy az ismeretek tisztességesen és pártatlanul álljanak rendelkezésre az eszmecserék során, valamint facilitátorként segítették a szakértők és a polgárok közötti kérdezz–felelek blokkokat. Ezenkívül az egyes ülészakok záró plenáris ülésein egybegyűjtötték az összes eredményt. A fő moderátorok a következők voltak:

- Julia Hoffmann (ifok)
- Antoine Vergne (Missions Publiques)

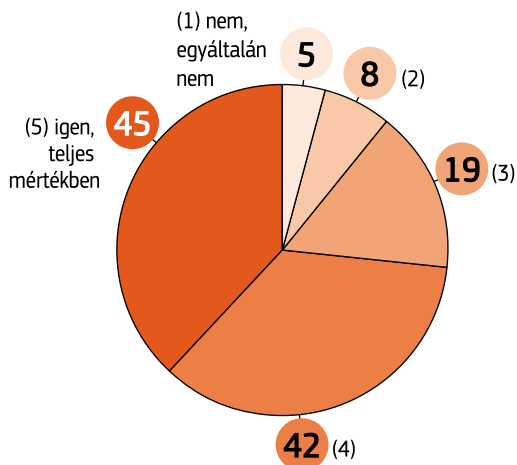
2.4. Közös eredmények

A polgárok három ülészakon 13 ajánlást dolgoztak ki az energiahatékony Európára irányulóan. Ezek az eredmények teljes egészében megtalálhatók e jelentés mellékletében. A könnyebb olvashatóság érdekében az ajánlásokat 7 tematikus blokkban ismertetjük:

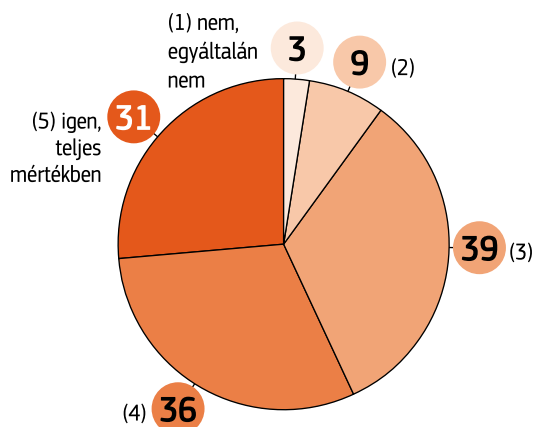
- tájékoztatás és magatartásbeli változások,
- méltányos és egyenlő esélyek,
- az EU globális szerepe és a tagállamok,
- munkahelyek és oktatás,
- infrastruktúra,
- épületek,
- közlekedés.

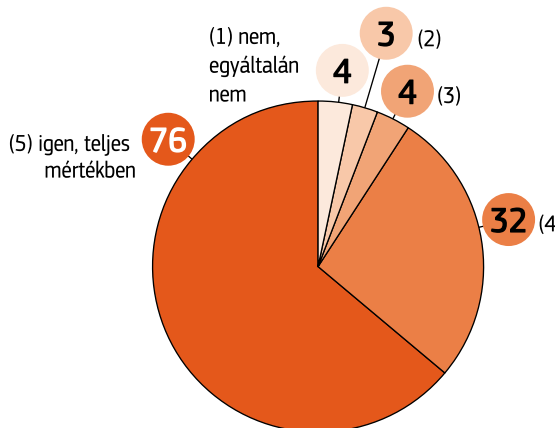
6. ábra: A visszajelzési felmérés eredményei azon kérdés esetében, hogy „Ön szerint a vitacsoport valamennyi tagjának nézőpontja megjelent a polgári vitacsoport végső ajánlásaiban?” (n=119)

7. ábra: A visszajelzési felmérés eredményei azon kérdés esetében, hogy „Ön szerint lesz hatása a polgári vitacsoport ajánlásainak?” (n=118)

5. ábra: A visszajelzési felmérés eredményei azon kérdés esetében, hogy „Összességében elégedett-e a polgári vitacsoportban szerzett tapasztalataival?” (n=119)

2.5. Irányítás és tudás

2.5.1 Irányítóbizottság

Az irányítóbizottság megtervezte, megszervezte és koordinálta az európai polgári vitacsoportot. Hetente egyszer ülésezett, hogy döntsön koncepcionális és szervezési kérdésekről, beleértve a módszertani, kommunikációs, logisztikai és költségvetési szempontokat, egyidejűleg gondoskodva arról, hogy a tanácskozási folyamat hatással legyen a szakpolitikai döntéshozatalra. Az irányítóbizottság az Európai Bizottság képviselőiből és egy vállalkozók alkotta konzorciumból állt.

A vállalkozói konzorcium együttműködött az európai polgári vitacsoportok ezen új generációjának megtervezésében és végrehajtásában. A konzorcium keretében szakértők gyűltek össze, hogy segítsenek a tanácskozási folyamat megtervezésében és elősegítésében, felhasználva know-how-jukat a vitacsoport feladatkörének, valamint az általános részvételi folyamatnak és az egyes ülésszakok módszertanának meghatározása, valamint a tanácsadó tudásbizottság felállítása érdekében.

2.5.2 Tudásbizottság

Az energiahatékonysággal foglalkozó szakértőkből álló tudásbizottság bevonása a polgároknak nyújtott tájékoztatás minőségének, objektivitásának, sokszínűségének és érthetőségének biztosítása révén fokozta a tanácskozási folyamat integritását. Segítettek továbbá az eredmények áttekintésében és annak biztosításában, hogy az egyik ülésszokról a másikra való áttérés úgy legyen felépítve, hogy a tanácskozási folyamat érdemben és a polgárok észrevételei alapján haladjon előre.

Feladataik közé tartozott egy tájékoztató csomag kidolgozása a résztvevők számára, együttműködés az irányítóbizottsággal a tényszerű szakpolitikai hozzájárulásokról, a viták során a potenciális problémák első jeleinek és vakfoltoknak az azonosítása, a tényellenőrzés, a polgárok kérdéseinek megválaszolása, valamint az energiahatékonysággal kapcsolatos szakértelmük megosztása a plenáris ülésen és alplenáris keretek között. A tudásbizottság emellett több külső előadót is ajánlott, akik kiegészítették ismereteiket az ülésszakok során.

A tudásbizottság nyolc tagból állt, akiket az irányítóbizottság választott ki az alábbi kritériumok alapján: a legkülönbözőbb ismeretkörökre kiterjedő szakértelem; a területen szerzett know-how-juk és tapasztalataik széles körű elismertsége mind az érdekelt felek, mind a partnerek körében; a témával kapcsolatos különböző nézetek megértésére, elismerésére és kommunikálására való képesség; sokféleség a nemek, az állampolgárság és a hovatartozások tekintetében. Emellett az Európai Bizottság egy képviselője is hozzájárult az uniós szakpolitikákba való betekintéshez.

A tudásbizottság tagjai a következők voltak:

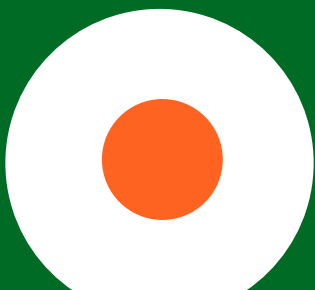
- **Arianna Vitali Roscini** – a Coalition for Energy Savings főtitkára
- **Camille Defard** – a Jacques Delors Energetikai Központ vezetője
- **Claire Roumet** – uniós szakpolitikai és stratégiai partnerségek, Energy Cities
- **Goda Perlaviciute** – a fenntartható átmenetek lakossági elfogadhatóságával foglalkozó egyetemi docens, Groningeni Egyetem, valamint Wytse Gorter – környezetpszichológiával foglalkozó junior kutató, Groningeni Egyetem
- **Jan Rosenow** – a Regulatory Assistance Project (Szabályozástámogatási projekt – RAP) európai programokért felelős igazgatója
- **Reinhard Six** – független tanácsadó, energiahatékonysági finanszírozási szakértő
- **Yves Marignac** – energiaügyi szakértő és vezető tanácsadó, Association négaWatt
- **Claudia Canevari** – az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága „Energiahatékonyság: szakpolitika és finanszírozás” egységének vezetője

2.5.3 Tudás- és információs központ

A szervezők létrehoztak egy tudás- és információs központot (TIK), amelynek az volt a feladata, hogy válaszoljon a polgárok által a tanácskozások során felvetett kérdésekre és felvilágosítás iránti megkeresésekre. A tudás- és információs központban a tudásbizottság tagjai mellett az Európai Bizottság szakértői is részt vettek, akiket felkértek, hogy szolgáljanak válaszokkal a saját szakpolitikai területeiken. Az európai polgári vitacsoport három ülészaka során a TIK írásbeli választ adott a polgárok által feltett több mint 40 kérdésre, és írásbeli tájékoztatót dolgozott ki a harmadik ülészakra. A TIK röviden felszólalt a tizenkét munkacsoportban is, hogy tisztázza az ajánlások kidolgozása során felmerülő kérdéseket.

2.5.4 Előadók

A tudásbizottság tagjai mellett több érdekelt felet és szakértőt is felkértek, hogy ismertessék az Európán belüli energiaügyi kérdésekkel kapcsolatos különböző szempontokat és nézőpontokat, és válaszoljanak a polgárok kérdéseire. A tudásbizottság gondoskodott arról, hogy a polgárok elé tárt ismeretek kiegyensúlyozottak legyenek, relevánsak legyenek a polgárok igényei és kérései szempontjából, és kellően reprezentatívak legyenek az uniós politikai döntéshozók és érdekelt felek fő álláspontjai tekintetében. A felszólalók listája az alábbiakban található.

2. táblázat: A három ülészak felszólalóinak listája

	Név és szervezet	1. ü.	2. ü.	3. ü.
Európai Bizottság	Maroš Šefčovič , az Európai Bizottság európai zöld megállapodással foglalkozó ügyvezető alelnöke, az Európai Bizottság intézményközi kapcsolatokért felelős alelnöke			X
	Colin Scicluna , Dubravka Šuica alelnök kabinetfőnöke	X		X
	Ditte Juul-Jørgensen , az Energiaügyi Főigazgatóság főigazgatója	X		
	Dana Spinant , a Kommunikációs Főigazgatóság főigazgatója	X		X
	Julia Mechthild Wörsdörfer , főigazgató-helyettes, az igazságos és zöld energetikai átállás koordinációja, Energiaügyi Főigazgatóság		X	
	Richard Kuehnel , a Kommunikációs Főigazgatóság tagállami képviselőért és kommunikációért felelős igazgatója	X		X
	Paula Pinho , az Energiaügyi Főigazgatóság igazságos átmenetért, fogyasztópolitikáért, energiahatékonyságért és innovációért felelős igazgatója	X		X
	Pierre Schellekens , az Energiaügyi Főigazgatóság energiapolitikáért, stratégiáért és koordinációért felelős igazgatója			X
	Claudia Canevari , az Energiaügyi Főigazgatóság energiahatékonysági politikával és finanszírozással foglalkozó osztályának vezetője	X	X	
	Joachim Ott , a Kommunikációs Főigazgatóság civil párbeszéddel foglalkozó osztályának vezetője	X	X	
	Robert Nuij , az Energiaügyi Főigazgatóság energiahatékonysági politikával és finanszírozással foglalkozó osztályának osztályvezető-helyettese			X
	Gaëtane Ricard-Nihoul , a Kommunikációs Főigazgatóság civil párbeszéddel foglalkozó osztályának osztályvezető-helyettese	X		
	Achilles Hannoset , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Rados Horacek , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Veronika Jirickova , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Madis Laaniste , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Edyta Nowak , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Margot Pinault , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Thibault Roy , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
	Eduardo Soares , az Energiaügyi Főigazgatóság szakreferense			X
Külső előadók	Camille Defard , a Jacques Delors Energetikai Központ vezetője	X	X	X
	Dorin Hell , az Európa jövőjéről szóló konferencia korábbi résztvevője	X		
	Victor Laymand , make.org		X	
	Yves Marignac , energiaügyi szakértő és vezető tanácsadó, Association négaWatt	X	X	
	Hendrik Nahr , make.org			X
	Jan Rosenow , a Regulatory Assistance Project (Szabályozástámogatási projekt – RAP) európai programokért felelős igazgatója	X		X
	Claire Roumet , uniós szakpolitikai és stratégiai partnerségek, Energy Cities	X		X
	Reinhard Six , független tanácsadó, energiahatékonysági finanszírozási szakértő	X	X	X
	Linda Steg , a Groningeni Egyetem környezetpszichológiával foglalkozó professzora		X	
	Arianna Vitali Roscini , a Coalition for Energy Savings főtákará	X	X	X

2.6. Megfigyelők

A polgári vitacsoport munkáját több megfigyelő is nyomon követhette. Ennek az volt a célja, hogy átláthatóságot és láthatóságot kapjon ez az innovatív demokratikus formátum, ugyanakkor megmaradjon a biztonságos tér a részt vevő polgárok számára, ami elengedhetetlen a bizalomteljes vitakörnyezethez. A megfigyelők részt vehettek a plenáris üléseken és a munkacsoportokban, és követhették az ott zajló megbeszéléseket. Az egyes munkacsoportokban legfeljebb három megfigyelő vehetett részt.

Néhány belső megfigyelő is érkezett a szervező partnerektől és intézményektől (pl. az Európai Bizottság vagy más uniós intézmények és szervek belső munkatársai). A külső megfigyelők között voltak kutatók (egyetemek vagy agytrösztök munkatársai), civil társadalmi szereplők és más érdekelt felek. Az érintett polgárok beleegyezésével a külső megfigyelők – kizárólag kutatási céllal – interjúkat is készíthettek velük, amennyiben ez nem akadályozta a vitacsoport munkáját.

A SZEREPVÁLLALÁS KISZÉLESÍTÉSE

3. A szerepvállalás kiszélesítése

3.1. A Polgári Részvételi Platform

A Polgári Részvételi Platform egy online eszköz, amely lehetővé teszi a nyilvánosság számára, hogy véleményt nyilvánítson az európai polgári vitacsoport tagjai által tárgyalt kérdésekről. Az eszközt azért hozták létre, hogy maximalizálják a polgárok részvételét a témával kapcsolatban, és hogy felhasználják mind a vitacsoport munkájához, mind pedig a kapcsolódó jövőbeli szakpolitikákhoz. Ez a nyílt forráskódú Decidim szoftveren alapuló platform arra hívja a polgárokat, hogy nyújtsák be észrevételeiket az EU mind a 24 nyelvéen, ötleteket és megoldásokat kínálva. Emellett a platform egy hozzászólási funkció révén előmozdítja az interaktív eszmecserét, lehetővé téve a felhasználók számára, hogy foglalkozzanak egymás javaslataival, visszajelzést adjanak, és közösen finomítsák az ötleteket.

Az Európai Bizottság 2024. február 9-én online vitát indított az energiahatékonyság témájában ⁽²⁾. Az ülészakok során az európai polgári vitacsoportnak lehetősége nyílt arra, hogy értesüljön a platformon beérkezett főbb hozzászólásokról. A hozzászólók EU-szerte különböző szempontokkal, például a figyelemfelkeltéssel, az energetikai felújítással, a mobilitással, a megújuló energiával, illetve energiatakarékosági kezdeményezésekkel kapcsolatban osztották meg észrevételeiket ⁽³⁾. Az, hogy a platformon keresztül az uniós polgárok szélesebb köre kapcsolódott be, ösztönözve, illetve megerősítve a munkát, segítette abban, hogy más szempontokat is figyelembe vegyenek az eszmecserék során. A platformon beérkezett valamennyi hozzászólást felhasználták a vitacsoport tanácskozásaihoz, és figyelembe veszik a jövőbeli szakpolitikák előkészítése során.

3.2. Kommunikáció

Az energiahatékonysággal foglalkozó európai polgári vitacsoport kommunikációs stratégiáját úgy alakították ki, hogy sokrétű megközelítés révén maximalizálja a tudatosságot és a szerepvállalást, ötvözve a médiakampányokat, a véleményvezérek és az újságírók elérését, a rendezvények keretében történő közvetlen tájékoztatást és egy dokumentumfilm elkészítését.

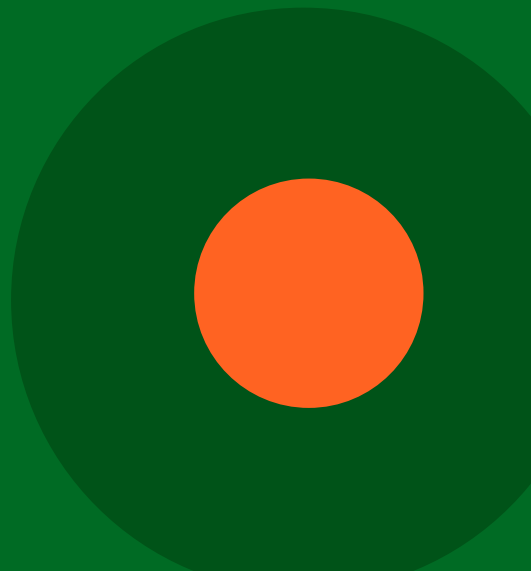
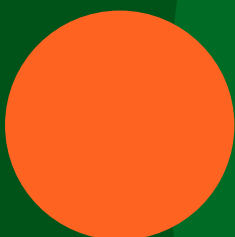
A közösségimédia-kampányok középpontjában az állt, hogy forgalmat irányítsanak az új Polgári Részvételi Platformra (CEP), és a társadalom jobban tudomást szerezzen a vitacsoport folyamatban lévő ülészakairól. Véleményvezérek és újságírók felkérését kaptak arra, hogy hozzanak létre és osszanak meg tartalmakat, ezáltal szélesítve a kampány hatókörét, és előmozdítva a nyilvánosság nagyobb mértékű bevonását a vitacsoport munkájába.

Központi elem volt a dokumentumfilm, amely azzal a céllal készült, hogy személyes és vonzó narratívát nyújtson az európai polgári vitacsoport tevékenységeiről.

⁽²⁾ A Polgári Részvételi Platform [itt](#) érhető el.

⁽³⁾ A zárójelentés [itt](#) érhető el.

A POLGÁROK AJÁNLÁSAI

4. A polgárok ajánlásai

4.1. 13 ajánlás az energiahatékony Európáért

Tájékoztatás és magatartásbeli változások – 1. ajánlás

1. ajánlás: Az energiahatékony fogyasztói magatartás kialakításához szükséges feltételek megteremtése

Javasoljuk, hogy a fogyasztóknak biztosított információkat tegyék hozzáférhetőbbé, átláthatóbbá és könnyebben felhasználhatóvá annak érdekében, hogy a háztartások és a szervezetek energiahatékonyabbá válhassanak. Ezért a következő ajánlásokat tesszük:

Olyan, önellenőrzési funkcióval rendelkező online portál létrehozása, amely segít a fogyasztóknak felmérni a közlekedéssel és az otthonfelújítással kapcsolatos igényeiket, valamint alacsony költségvonzatú tippekkel látja el őket. A portál egyfajta megoldáscsomagot kínálna számukra, megadva a következő lépéseket és a kapcsolattartási adatokat valamint olyan, helyi szintű fizikai egyablakos ügyintézési pontok (városházák, könyvtárak) hálózatának kialakítását, ahol független szakértők állnak rendelkezésre a nyomon követéshez. A hálózat nem tehet különbséget a vidéki/városi térségek és az egyes társadalmi csoportok között. Az egyablakos ügyintézési pontnak tanácsot kell adnia a jogalkotási, pénzügyi és technikai szempontokkal, valamint a helyi szolgáltatókkal kapcsolatban. A helyi szereplők felé a kérés az lenne, hogy növeljék a szolgáltatással kapcsolatos tudatosságot. Hozzáférhetőbb és közérthető energiahatékonsági címkék elhelyezése a termékeken, amelyek többek között a termékek élettartamára vonatkozó információkat tartalmaznak, és hivatkoznak az egyablakos ügyintézési pontok hálózatára.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert csak akkor lehet megfelelő döntéseket hozni, ha elegendő információra tudjuk alapozni az intézkedéseinket. Ezeknek az információknak mindenki számára érthetőnek és hozzáférhetőnek kell lenniük. Bár előfordulhat, hogy már sok információ áll rendelkezésre, ezek gyakran nem ismertek, és nem is érthetőek mindenki számára. A fogyasztóknak tisztában kell lenniük az energiafogyasztásukkal, és rendelkezniük kell a saját adataikkal, és rendelkezniük kell továbbá a kínáló lehetőségeket és az ezekkel járó költségeket, valamint tudatában kell lenniük, milyen támogatást és szolgáltatásokat vehetnek igénybe az energiahatékonságuk fokozásához.

Méltányos és egyenlő esélyek – 2. ajánlás

2. ajánlás: Az energiahatékonsággal összefüggő lakásfelújításhoz való méltányos jog finanszírozása

Javasoljuk egy előnyösebb adórendszer bevezetését a kisebb értékű ingatlanok tulajdonosai számára, hogy ne tekintsenek a bérlőkre akadályozó tényezőként az otthonuk felújítása szempontjából. Ezt az emberek jövedelmétől függő, munkára és anyagokra vonatkozó adókedvezmények révén kell elérni. A legalacsonyabb jövedelműeknek kell a legtöbb segítséget nyújtani. A támogatási mechanizmusokat már a munkálatok megkezdése előtt, vagy pedig a felújítási munka előrehaladtával, részletekben kell biztosítani. A kormányoknak energiahatékony és fenntartható anyagok felhasználásával be kell ruházniuk a szociális lakhatásba. A szén-dioxid-adóból származó bevételeket részben az energiahatékonságra (többek között felújítási munkálatokra) kell elkülöníteni. A nagyobb szennyezést okozó multinacionális vállalatokat ennek megfelelően kell megadóztatni. A bankoknak elő kell segíteniük az energetikai felújításhoz szükséges hitelekhez való hozzáférést, a jövedelemhez igazított kamatlábbal.

Indokolás:

Társadalmi igazságosság alatt az energiához és a lakhatáshoz való méltányos hozzáférést értjük. Napjainkban elfogadhatatlan helyzetekkel szembesülünk: egyesek súlyos energiaszegénységben élnek, és a középosztályhoz tartozó, kisebb értékű ingatlanok tulajdonosai nem részesülnek a saját otthonuk vagy az általuk bérebe adott ingatlanok felújításához nyújtott támogatásokból és segélyekből. A bérlők úgy érzik, képtelenek változtatni a helyzetükön. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az erőfeszítések nem oszlanak meg méltányosan, és hogy egyesek nem engedhetik meg maguknak, hogy megfelelő hőkomfortot biztosító körülmények között éljenek.

A méltányos hozzáférés mindenki számára megfizethetőbbé teszi az energiahatékonságot, és ezáltal hozzájárul az éghajlatváltozás elleni kollektív küzdelemhez.

Az EU globális szerepe és a tagállamok – 3–5. ajánlás

3. ajánlás: Globális példamutatás az energiafüggetlenség és az energiahatékonyság növelése terén

Javasoljuk, hogy az Európai Unió ruházzon be új energiatechnológiák – köztük megújuló energiaforrások – kutatásába és fejlesztésébe a nagyobb energiahatékonyság elérése érdekében. Ez a következő területeket foglalja magában:

1. Energiatermelés (hidrogén, magfúzió stb.);
2. Energiatárolás (akkumulátorok);
3. Energiaátvitel; valamint
4. Az energiafogyasztás csökkentése

Javasoljuk továbbá, hogy az EU mozdítsa elő az országspecifikus versenyelőnyök felhasználását az energiatermelés területén, és egyúttal segítse elő a bevált módszerek és a tudás tagállamok közötti cseréjét.

Emellett azt javasoljuk, hogy az „első az energiahatékonyság” elv keretrendszerén belül tekintsenek prioritásként azokra az intézkedésekre, amelyek a leginkább hozzájárulnak az energiafüggetlenséghez.

Indokolás:

Az ajánlás azért fontos politikai szempontból, mert megvédi Európát és a polgárait az esetleges geopolitikai válságoktól. Hozzájárul továbbá az európai értékek és a demokrácia védelméhez is, mivel lehetővé teszi az EU számára, hogy megszüntesse a korrupció kormányokkal fennálló kapcsolatait. Emellett segíthet az uniós jogalkotási folyamat felgyorsításában, mivel Európa nagyobb mozgásteret kapna a saját alapelveinek meghatározásához. A tagállamok közötti tudáscsere a tagállamok közötti kapcsolatok javítását is elősegítené. Ez társadalmi-gazdasági szempontból növelné az EU versenyképességét, és lehetővé tenné a 61%-ban importált energia (2019-es adatok) kifizetésére fordított pénz átirányítását azokra a belső beruházásokra, amelyek nagyobb értéket teremtenek az EU és polgárai számára. A harmadik országokból származó energiainport csökkenésének következtében emellett mérséklődne az áringadozásoknak és a globális energiapiacok zavarainak való kitettség, valamint több munkahely jönne létre az EU-n belül.

Környezetvédelmi szempontból ez az energiafogyasztás visszaeséséhez, valamint zöld növekedéshez és klímasemlegességhez vezethet. Ezek mind kapcsolódnak az „első az energiahatékonyság” elvhez és az EU fenntarthatósági vállalásaihoz.

4. ajánlás: Az energiahatékonysági célkitűzések elérése mindenki cselekvőképességének megerősítése révén

Javasoljuk, hogy az EU szorgalmazza az energiahatékonysági szabványok végrehajtását kísérő intézkedéseket, akár közvetlenül, akár a tagállamoknak nyújtott, meggyőző ösztönzők révén. Ez hozzá fog

járulni az erőfeszítések igazságos megosztásához az egyének és a vállalkozások – sőt a régiók – között. Így senki nem marad majd le.

Alapelvek:

- Az energiahatékonyság kultúrájának kialakítása hatékonyabb tájékoztatás révén annak érdekében, hogy mindenki kevesebb és megfelelőbb energiát használjon.
- Olyan, feltételekhez kötött ösztönzők kínálása, amelyek segítenek a vállalatoknak beépíteni az energiahatékonyságot a termelésbe, az elosztásba és az értékesítésbe, ügyelve arra, hogy ne gyengüljenek a kvv-k.
- A tisztességes életkörülményekhez szükséges minimális energiamennyiség garantálása, valamint a támogatások nagy részének elkülönítése a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők számára (például negatív kamatlábú hitelek). A cél a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, nem pedig azok állandósítása.

A jövedelemmel fordítottan arányos ösztönzők biztosítása minden egyén számára, különösen progresszív energiaárak révén, és az energiaforrásoktól függetlenül.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert bár léteznek energiahatékonysági szabványok, továbbra is korlátozott mértékű a hozzáférhetőségük és a végrehajtásuk. Napjainkban számos európai szintű energiahatékonysági szabvány létezik (például épületek építése és felújítása, termékek és berendezések környezetbarát tervezése, a programozott elavulás elleni küzdelem, a javításhoz való jog stb.).

Ezek ambíciózusak, és segítik a piac fejlődését, végrehajtásuk azonban eltérő az egyes tagállamokban. Olyan műszaki követelményeket határoznak meg, amelyek pénzügyi hatással járnak, kizárhatnak bizonyos csoportokat (nem mindenki tudja energetikailag felújítani az otthonát, vagy megvásárolni a legenergiahatékonyabb háztartási készülékeket), vagy tisztességtelen versenyt idézhetnek elő (a termelési folyamataikon belül e szabványokat tiszteletben tartó európai vállalatok és az Európai Unión kívüli vállalatok között).

Az energiahatékonyság nem mehet luxusszámba, és nem lehet olyan lehetőség, amelyet egyesek elkerülhetnek. Az EU jelentős szerepet tölthetne be annak biztosításában, hogy az energiahatékonyság jobba tegye az embereket, különösen a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartások hétköznapijait. Tisztában vagyunk azzal, hogy egyes helyi önkormányzatok és közigazgatási szervek fontos szerepet játszhatnak a példamutatásban és a piac előremozdításában.

Tudatában vagyunk annak, hogy ajánlásunk egyes elemei nem kizárólag az Európai Uniótól függenek, hanem intenzív összehangolást igényelnek a tagállamokkal. Mire valók viszont a polgári vitacsoportok, ha nem arra, hogy megfogalmazzanak néhány merész elképzelést?

5. ajánlás: Az uniós irányelvek végrehajtásának irányítása és nyomon követése

Javasoljuk, hogy az EU gondoskodjon az energiahatékonysági irányelvek végrehajtásáról a tagállamokban, mivel az irányelveket jelenleg eltérően ültetik át a gyakorlatba. A végrehajtás javításának aspektusai közé tartoznak szankciók, valamint a tájékoztatás és a finanszírozás.

A tájékoztatásnak hozzáférhetőnek és közönségspecifikusnak kell lennie – például a fiatalokat a közösségi médián keresztül, az időseket pedig a televízió keresztül kell megszólítani –, és jól láthatóan kell elhelyezni a nyilvános terekben.

Az EU csak mérhető eredmények alapján nyújt finanszírozást az előírásoknak megfelelő tagállamoknak. A finanszírozásnak igazságosnak, arányosnak és méltányosnak kell lennie, és figyelembe kell vennie a tagállamok eltérő kapacitáit.

A szankcionálási mechanizmusok már léteznek, és a Bizottság bíróság elé viheti a szabályokat be nem tartó tagállamok kormányait.

Az átláthatóság növelése érdekében a tagállamokat rangsorolni kell a végrehajtási erőfeszítéseik alapján. Végezetül az EU-nak arra kell ösztönöznie a nemzeti kormányokat, hogy hozzanak létre egy „bírsárendszer” annak érdekében, hogy a polgárok bejelenthessék az energiapazarlás eseteit, a helyi hatóságok pedig ennek megfelelően léphessenek fel.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert az irányelvek valamennyi országban történő végrehajtásának biztosítása minden uniós polgárt érintene, sőt

lehetőséget is kínálna számukra arra, hogy közvetlenül hozzájáruljanak a nyomonkövetési folyamathoz. Emellett ha a tagállamok között nagyobb mértékű harmonizáció valósul meg, a jövőben könnyebb lesz dönteni az új intézkedésekről. Ha megfelelőbb tájékoztatás révén új módszereket találunk a lakosság különböző rétegeinek bevonására, az fokozhatná mind az EU, mind a nemzeti kormányok elszámoltathatóságát.

Az energiaágazat átalakulása és az energiahatékonyság előmozdítása csak eredményes, tagállami szintű végrehajtással érhető el a szükséges sebességgel és intenzitással. Ha minden tagállamban betartják az energiahatékonysági szabványokat, több uniós polgár élvezheti az energiahatékonyság számos előnyét.

Munkahelyek és oktatás – 6. és 7. ajánlás

6. ajánlás: Az energiahatékonysági ágazatban dolgozók szakképztségének javítása az Unióban

Javasoljuk, hogy növekedjen a képzési kínálat az energiahatékonysággal kapcsolatos foglalkozások terén. Az EU a következő intézkedéseket hozhatja:

1. A tagállamok támogatást nyújthatnak az egyéneknek ahhoz, hogy szakképzett zöld munkaeörvé képezik magukat. Az államnak ösztönzőket kell kínálnia a munkavállalóknak ahhoz, hogy a képzés befejeztével bizonyos ideig az adott országban maradjanak és ott dolgozzanak.
2. Az EU támogathatna rövid távú csere- vagy rotációs programokat, például (szakképzett és képzésben részesülő) diákoknak és munkavállalóknak kínált ERASMUS programokat az energiahatékonyság területén.
3. Amíg meg nem oldódik a szakmunkáshiány az energiahatékonyság területén, vízumkiállítással kellene lehetővé tenni a szakképzett, nem uniós munkavállalók számára, hogy munkát vállalhassanak az adott vízumkiállító tagállamokban.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert az összes többi, európai polgári vitacsoport által kidolgozott ajánlás sikeréhez elengedhetetlen, hogy az energiahatékonyság végrehajtásának minden szintjén szakmunkások álljanak rendelkezésre. Szakképzett munkaeör nélkül a tagállamok nem remélhetik, hogy elérik az energiahatékonysági célkitűzéseket. Három intézkedést javasolunk, amelyek mind különböző, a munkavállalók képzéséhez és a munkaeörpiachoz kapcsolódó igényekre reagálnak.

1. intézkedés: Ez az intézkedés azokra az egyénekre irányul, akik az energiahatékonysághoz kapcsolódó területeken szeretnének készségeket fejleszteni vagy elsajátítani. Ha a nemzeti kormányok támogatást nyújtanak a képzéshez, mindenki számára hozzáférhetőbbé tehetik azt, különös tekintettel a szerényebb anyagi körülmények között élőkre, akik máskülönben esetleg nem tudnák tovább- vagy

átképzésre fordítani az idejüket. Azt is javasoljuk azonban, hogy a tagállamok vegyék figyelembe az agyelszívás kockázatát (a képzett munkaerő elvándorlását a jobb külföldi fizetés reményében). A támogatott képzésben részt vevő munkavállalókat valamilyen módon arra kell ösztönözni, hogy abban az országban kamatoztassák az új készségeiket, amely befektetett a képzésükbe. A hozzáférhető finanszírozás vonzóbbá tenné a tanfolyamokat, ami miatt többen kereshetnek munkát ezen a területen. Ez azt jelenti, hogy több szakértő tudja megtervezni, végrehajtani és ellenőrizni az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházásokat.

2. intézkedés: Ez arra ösztönzi a tagállamokat, hogy rövid távú projektek keretében megosszák a szakképzett munkaerejüket, és biztosítsák, hogy a szakemberekkel nem rendelkező tagállamok is kidolgozhassanak energiahatékony kezdeményezéseket. Ez az információk és a készségek határokon átnyúló cseréjéhez vezethet, ami a zöld készségek előmozdítását eredményezi.

3. intézkedés: Elismérjük, hogy a helyi munkaerő nem tudja gyorsan kielégíteni a munkaerőigényt minden olyan területen, ahol szakmunkásokra van szükség. Időbe fog telni, hogy létrejőjön a szakmunkások piaca Európában, ezért addig is hasznos lenne megtalálni a módját annak, hogy az EU-n kívülről is meg lehessen hívni szakképzett személyeket.

Összegzőképpen tehát alapvetően kijelenthető, hogy szakmunkások nélkül az emberek nem fogják tudni végrehajtani a szükséges változtatásokat a nagyobb energiahatékonyság érdekében.

7. ajánlás: A jövő megteremtése zöld oktatás révén

Javasoljuk, hogy az emberek kapjanak lehetőséget nagyobb fokú ismeretszerzésre a zöld és energiahatékonysági kérdésekről. Ezt a következő intézkedések bevezetésével lehetne megvalósítani:

1. Olyan, nemzetközi számítógép-használói jogszabály (ICDL) mintájára kidolgozott európai energiahatékonysági tanúsítvány bevezetése, amelynek célja az energiahatékonysággal kapcsolatos alapismeretek megszerzésének ösztönzése.
2. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a zöld készségekkel rendelkező, szakképzett munkavállalók országos számának növeléséhez évente adott számú, zöld készségekkel rendelkező, szakképzett munkavállaló végezzen el energiahatékonysággal kapcsolatos kurzusokat. Ezt a koncepciót az elmúlt években vezették be egyetemi hallgatók esetében.
3. Az EU-nak olyan tudatosságnövelő kampányokat kell indítania a nyilvánosság körében, amelyek hangsúlyozzák a zöld készségekkel rendelkező, szakképzett munkavállalók értékét, valamint rávilágítanak, hogy ezek lesznek a jövő álláshelyei. Különösen a fiatalokat lehetne megcélozni, akiket meg kell győzni arról, hogy a kétkezi munka ugyanolyan vonzó lehet, mint az irodai állások.

Indokolás:

Minden érdemi változás alapja a minőségi oktatás. Három intézkedést javasolunk, amelyek mind különböző, oktatáshoz kapcsolódó igényekre reagálnak. Idetartozik az energiahatékonysággal kapcsolatos általános ismeretek hiánya, az, hogy a fiatalok nem vesznek részt az energiahatékony kezdeményezések támogatásához szükséges szakképzésben, valamint az energetikai átmenet támogatásához szükséges pályafutások megítélésének megváltoztatása és vonzóbbá tétele.

Először is a csoport egyetért abban, hogy általában véve több ismeretre van szükség az energiahatékonysággal kapcsolatban. Megfelelő ismeretek birtokában mind egyéni, mind nemzeti szinten könnyebb az energiahatékonyság szempontjából kedvező döntéseket hozni. Az ismeretszerzés iskolai tantárgy, kötelező szakmai tanfolyam vagy egyetemi képzés formájában is megvalósulhat. Általában véve azt tanácsoljuk, hogy a tanfolyamhoz minden olyan szinten társuljon ösztönző, amelyen elvégezhető.

Másodszor a korábbi európai egyetemi célértékek rávilágítottak, hogy az európai célok arra ösztönzik a tagállamokat, hogy nagyobb figyelmet fordítsanak az oktatás bizonyos területeire. Az ilyen jellegű, energiahatékonysági képzés területén kitűzött célok idővel a szakképzésben részt vevők számának növekedéséhez vezetnek. Más szóval ha az EU elérendő célokat tűzi ki a tagállamok számára, azzal arra készíti őket, hogy növeljék az energiahatékonysággal kapcsolatos területeken tevékenykedők számát. Így közvetlenül a kormányok felelnek a szakképzett munkaerő kialakításáért.

Végezetül ez az ajánlás azért is fontos, mert el kell érni, hogy az emberek pozitívabban tekintsenek a műszaki területeken végzett és a kétkezi munkára. A kampányok bemutatathatják a különböző munkaterületeket, és rávilágíthatnak, hogy a fizikai munka alapvető fontosságú, stabil jövőbeli kilátásokat kínál, és nem feltétlenül kevésbé érdekes, mint az irodai munka.

Infrastruktúra – 8–10. ajánlás

8. ajánlás: A hálózati rendszer optimalizálása és fejlesztése a termelőtől a végfelhasználóig, a megújuló energiaforrások előnyben részesítésével

Javasoljuk, hogy az Európai Bizottság kezelje prioritásként a hálózat optimalizálását:

1. Az energiabiztonság és -megbízhatóság javítása a megújuló energiaforrásokba történő beruházások, energiatárolással kapcsolatos kutatások végzése, valamint az intelligens kezelés megvalósítása révén.
2. Olyan beruházási terv kidolgozása, amely iránymutatásokat tartalmaz a tagállamok számára a hálózat helyi szintű és határokon átnyúló fejlesztéséhez.

3. A hálózat fejlesztése a központosításban és a decentralizációban rejlő lehetőségek és előnyök figyelembevételével. Eseti alapon kell megvalósítani a lehető legenergiahatékonyabb lehetőséget.
4. Olyan mechanizmusok bevezetése, amelyekkel nyomon lehet követni a finanszírozás megfelelő felhasználását, valamint érvényre lehet juttatni az uniós szabályokat annak érdekében, hogy a végfelhasználók teljes mértékben megtapasztalhassák a beruházás előnyeit, a vállalatok pedig meg tudjanak felelni az előírásoknak.

Annak szorgalmazása a tagállamok körében, hogy nyújtsanak segítséget a polgároknak az intelligens fogyasztásmérők és az energiahatékony források használatában, vezessenek be pénzügyi ösztönzőket annak érdekében, hogy a beszállítók és a fogyasztók energiahatékony gyakorlatokat alkalmazzanak, valamint mérleget adjanak annak a lehetőségét, hogy létrehozzák a polgárok számára az energiatárolás és -termelés keretrendszerét.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert mind a termelők, mind a végfelhasználók szempontjából számos előnnyel jár, ha optimalizáljuk a hálózatot a megújuló energiaforrások használatának lehetővé tételéhez. A hálózati rendszerek optimalizálása növeli az energiahatékonyt, és előmozdítja a megújuló energiaforrások elterjedését. E megközelítés biztosítja a hatékony energiaszállítást, -tárolást és -felhasználást. Emellett a hálózatfejlesztés elősegíti a stabil energiaárakat, ösztönzően hat az intelligens készülékek használatára, és lehetővé teszi a zökkenőmentesebb energiaellátást.

A fogyasztók és a beszállítók intelligens kezelési rendszerek révén részesülnek a hálózat optimalizálásának és fejlesztésének előnyeiből. A fogyasztók értékes információkhoz férhetnek hozzá az energiafogyasztásról, a beszállítók egyszerűbben nyomon követhetik a keresletet és a termelés hatékonyságát, a korszerűsítési folyamatot pedig tárolási rendszerek egészíthetik ki.

A hálózatoptimalizálás az energiahatékonyt ösztönzésével és az energiavesztés minimalizálásával nemcsak a költségeket csökkenti, hanem a környezeti fenntarthatóságot is előmozdítja. A fogyasztók szerepvállalásának fokozása, valamint az energiarendszerbe való integrálásuk elősegíti az egyenlő versenyfeltételek megteremtését, és csökkenti a vállalatok befolyását. A széles körű végrehajtáshoz és a polgári szerepvállaláshoz elengedhetetlen az energiahatékonyt középpontba helyező gondolkodásmód elsajátítása.

Emellett a hálózatok korszerűsítése összhangban áll a kibocsátások csökkentésére, az éghajlatváltozás elleni küzdelemre és a dekarbonizált energiaágazatra való átállásra vonatkozó uniós célkitűzésekkel. E megközelítés alkalmazásával több energiát fogunk termelni, nagyobb energiahatékonyt valósítunk meg Európában, és kevésbé függünk majd a külföldi forrásoktól. Végezetül ez az új ágazat új munkalehetőségeket fog teremteni, és javítja majd az EU pozícióját a méltányosabb energiarendszer kialakításának globális szereplőjeként.

9. ajánlás: Az energiahatékonyra összpontosító energiaközösségek létrehozásának elősegítése az uniós polgárok számára biztosított tájékoztatás és pénzügyi támogatás révén

A következő ajánlásokat fogalmaztuk meg:

1. Ösztönözni kell az energiahatékonyra és a jelenlegi energiaközösségek láthatóságára vonatkozó tájékoztatást. Ennek keretében valamennyi uniós polgár számára érthetővé és hozzáférhetővé tehetnénk az energiaközösségekre vonatkozó információkat, illetve megoszthatnánk egymással az energiaközösségekkel kapcsolatos bevált gyakorlatokat az EU-n belül.
2. Ki kell fejteni a hatékony energiaközösségek kialakítása révén elért gazdasági energiamegtakarítás iránti megbecsülést. Ki lehetne dolgozni például jelenleg még nem létező mechanizmusokat, vagy akár az energiahatékonyt tanúsítványok rendszerét.
3. Segítség kell nyújtani a helyi közigazgatási szerveknek abban, hogy támogatni tudják pénzügyileg az energiahatékony közösségek kezdeményezéseit. Ehhez felhasználhatnák például a közvetlen uniós forrásokat (például a FEDER alapot).
4. Amint ezek a közösségek működésre készen állnak, prioritásként az energiahatékonyt kellene a közösség fő alapelvevé tenni. Ennek keretében például szigeteléssel lehetne ellátni az épületeket, új technológiákat lehetne bevezetni, és közösségi hűtő- és fűtési rendszereket lehetne kialakítani.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert az energiaközösségek polgári vagy helyi kezdeményezéseken alapulnak. Az energiaközösségek működésére és finanszírozására vonatkozó pontos információk hiánya azonban eltántoríthat egyes polgárokat az ilyen közösségek kialakításától. Emellett a meglévő energiaközösségek nem de facto hatékonyak, és az uniós tagállamok földrajzi és pénzügyi körülményei néha rendkívül eltérőek. Ezért mindenki számára hozzáférhetővé kell tennünk a releváns információkat, valamint meg kell erősítenünk a tagállamok közötti együttműködést, hogy idővel energiahatékony közösségeket alakítsunk ki.

A hatékony energiaközösségek egyik alapelve az energiapiazarlás kerülése. Jelenleg az energiaközösségi rendszereken belül az energiaelosztók hiánya akadályozza a hulladékmentesség elérését. Gondoskodnunk kell arról, hogy a magánszereplőket ösztönözzék az energiaközösségekhez való csatlakozásra. Az Európai Bizottság például szorgalmazhatja a tagállamok körében, hogy állítsanak ki energiahatékonyt tanúsítványokat magánvállalatok számára, ha energiaközösségekkel működnek együtt. Emellett figyelmet kell fordítani az energiafogyasztás mellőzésének pozitív gazdasági hatására is. Úgy véljük továbbá, hogy méltányosan kell megszabni a közösségek által termelt energiatöbblet árát.

Úgy gondoljuk, hogy a helyi közigazgatási szervek a legmegfelelőbb szereplők arra, hogy a kapott uniós források egy részét az energiaközösségek támogatására fordítsák, mivel a polgárok vélhetően nagyobb bizalommal viseltetnek a helyi közigazgatási szervek, mint a nemzeti kormány iránt. A helyi közigazgatási szervezeteknek azonban szem előtt kell tartaniuk, hogy az energiaközösségeknek mindenki számára hozzáférhetőnek kell maradniuk pénzügyileg azáltal, hogy a forrásokat a jövedelmük alapján osztják el a polgárok között. Emellett a helyi közigazgatási szervek által kezelt források segíthetnek a polgároknak hozzáférni a közösségek energiahatékonyságának javításához szükséges szakértelemhez ahelyett, hogy ehhez a saját vagy a közösség megtakarításait kellene felhasználniuk. Ezenkívül magukat az energiaközösségek részét képező polgárokat is fel kell hatalmazni arra, hogy közvetlen hozzáférést kapjanak az uniós forrásokhoz, és kezeljék azokat.

Végezetül az előző három elem megvalósítása után gondoskodnunk kell arról, hogy az energiaközösségek az energiahatékonyság elsődlegességének elvét helyezték a fejlődésük középpontjába. Ezt az épületek szigetelésével, valamint olyan hűtő- és fűtési rendszerek kialakításával tehetik meg, amelyek hozzájárulhatnak az elpazarolt energia mennyiségének csökkentéséhez.

10. ajánlás: Energiahatékony közösségek kialakítása a felelős fogyasztás és a fokozott helyi energiatermelés érdekében

Javasoljuk az energiaközösségek kialakításának ösztönzését a tagállamokban.

Az Európai Uniónak és a tagállamoknak együtt kell működniük annak érdekében, hogy finanszírozást és szakértelmet biztosítsanak az energiaközösségek támogatásához. E változás hajtóerejét a helyi önkormányzatok képezhetik.

Az energiaközösségek ösztönzésének egyik fő aspektusa, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló európai energiahatékonysági irányelvben egyértelmű célkitűzéseket határozzanak meg. Az energiaközösségek energiatermelésének kötelező nyomon követése értékes adatokkal szolgálhat az előrehaladás nyomon követéséhez, valamint a fejlesztésre szoruló területek, az új jogszabályok és a szakpolitikai célkitűzések körülhatárolásához. Alapvető fontosságú az energiaforrások diverzifikálása az egyes tagállamokban azok egyedi jellemzői és erőforrásai alapján. Javasoljuk, hogy intelligens technológiák (például LED-lámpák, energiahatékony fűtési rendszerek) alkalmazásával csökkentsék a fogyasztást.

Az EU-nak a következőkre is figyelmet kell fordítania:

- Olyan rendszerszintű változtatások végrehajtása, amelyek lehetővé teszik az emberek számára az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazását.
- A helyi és a megújuló energia népszerűsítése.
- A tudatosságnövelés, a kisgyermekektől kezdődő oktatás és a polgári szerepvállalás ösztönzése.

Indokolás:

Ez az ajánlás fontos környezetünk védelme és bolygónk megőrzése szempontjából – nemcsak a saját

érdeünkben, hanem a jövő nemzedékeit egyaránt szem előtt tartva. Ha helyi energiaközösségekre támaszkodunk, az fokozni fogja az energiabiztonságot és az energiatartótlanságot Európában, ami elősegíti a paradigmaváltást a termelés és a fogyasztás terén.

Ezzel az ajánlással biztosítható, hogy Európában mindenki igénybe vehesse az energiaközösségek segítségét az energiaszegénység leküzdéséhez. Ez az ajánlás nemcsak energiahatékonysági megoldásként szolgálhatna, hanem az összes polgár bevonásán alapuló társadalmi részvétel és demokrácia előmozdításával arra is lehetőséget adna, hogy pezsgőbb legyen az élet a helyi közösségeken belül.

Épületek – 11. ajánlás

11. ajánlás: Az épületek energiahatékonyságának növelése

Javasoljuk, hogy az EU támogassa a tagállamokat annak érdekében, hogy jelentősen több épületen végezzenek energiahatékony felújítást. A törekvések középpontjában a lakóépületeknek kell állniuk.

A tagállamokat támogatni kell az olyan lakóépületek felújításának megkönnyítése érdekében, amelyekben alacsony jövedelmű emberek élnek. A nemzeti szintű versenyek segíthetnek a bevált és átvehető megoldások (modellprojektek) azonosításában. Az uniós tagállamokat fel kell kérni arra, hogy biztosítsanak adókedvezményt azoknak a tulajdonosoknak, akiknek az ingatlanjában a bérlők többségének nem ér el egy bizonyos szintet a jövedelme. Utóbbi hatékonyan ösztönöznék a házak felújítását. Gondoskodni kell arról, hogy ez a bérlők és a bérbeadók érdekeit egyaránt szolgálja. Különösen el kell kerülni, hogy a bérlőket kilakoltassák annak érdekében, hogy magasabb bérleti díjakat szabhassanak meg. Minden uniós polgárnak (akár bérlő, akár tulajdonos) lehetőséget kell biztosítani arra, hogy ingyenes tanácsadásban részesüljön a saját otthona energetikai helyzetét illetően (egyablakos ügyintézés). Az ajánlás az energetikai helyzet javítását célzó támogatási és segélyezési lehetőségeket is magában foglal.

Indokolás:

Ez az ajánlás a következők miatt fontos:

- Már számos uniós irányelv létezik a középületekre (energiahatékonysági irányelv), a nem lakóépületekre (közelműltban elfogadott, épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv) és a különböző típusú új épületekre (az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv) vonatkozóan. Ezért kell a lakóépületekre összpontosítani.
- Az uniós irányelvek csak akkor lehetnek eredményesek, ha azokat az egyes lakástulajdonosokat elérve nemzeti és helyi szinten is végrehajtják.
- Számos uniós tagállamról elmondható, hogy az alacsony jövedelmű emberek gyakran különösen kedvezőtlen energetikai feltételekkel és strukturális körülményekkel rendelkező, magas energiaköltségű házakban élnek.

Közlekedés – 12. ajánlás

12. ajánlás: A tömegközlekedés vonzerejének növelése az utasok számára

Javasoljuk, hogy az Európai Bizottság készítsen rendszeresen tanulmányokat annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban fokozni lehessen a városi és elővárosi személyszállítási rendszerek energiahatékonyágát.

E tanulmánynak ki kell terjednie a tömegközlekedési rendszerek átfogó számbavételére, valamint a villamosításuk és vonzerejük teljes körű értékelésére. Ez a megközelítés lehetővé teszi a meglévő rendszerek hiányosságainak és gyenge pontjainak azonosítását, és rávilágít a tagállamok által alkalmazható, példaértékű gyakorlatokra.

A tanulmány eredményei alapján az Európai Bizottság különféle támogatásokat hozhat létre a tagállamok számára a közlekedési rendszereik vonzerejének és villamosításának szükség szerinti fokozására irányuló beruházásokhoz. A tanulmánynak referenciaként kell szolgálnia a jelenlegi helyzethez, és segíteni fog az Európai Bizottságnak az egész Európára vonatkozó célkitűzések meghatározásában. A rendszeres nyomon követés elősegíti a rendszer teljesítményének folyamatos javítását, valamint az energiahatékonyág fokozását.

Indokolás:

Ennek az ajánlásnak az a célja, hogy javítsa az életminőséget a tömegközlekedés optimalizálása révén. Utóbbi elengedhetetlen a mindennapi tevékenységekhez, és energiahatékonyabb, mint ha mindenki saját autóval jár. E tanulmánytól olyan gyakorlati eredményeket várunk, amelyek megkönnyítik az energiahatékonyági elvek végrehajtását. Bár a tömegközlekedés energiahatékonyabb, mint a személygépkocsik használata, a rendszer kihasználatlansága arra enged következtetni, hogy fennállnak bizonyos akadályok, amelyekkel foglalkozni kell. Az Európai Bizottságnak meg kell vizsgálnia e kihasználatlanság okait.

Ha hatékonyabbá, kényelmesebbé és hozzáférhetőbbé tesszük a tömegközlekedést, javíthatjuk az összeköttetések minőségét, és csökkenthetjük a gazdasági és szén-dioxid-kibocsátási hatást. Ezáltal pedig arra ösztönözhetjük az embereket, hogy magánjárművek helyett a tömegközlekedést válasszák. Emellett a tanulmány a városi területek magas népességkoncentrációjának figyelembevételével olyan testreszabott jövőbeli közlekedési kombinációkat javasolhat, amelyek javítanák az energiahatékonyágot, amire égetően nagy szükség van az éghajlatváltozás miatt. E megközelítés hozzáadott értéke, hogy figyelembe veszi az egyéni és közforgalmú közlekedést, valamint a közlekedési módok jövőbeli fejlődését. Betekintést nyújt a különböző uniós tagállamokban megfigyelt konkrét esetekbe is.

13. ajánlás: A legenergiehatékonyabb közlekedési módok megvalósítása Európa-szerte: az árufuvarozás elterelése a közutakról, a személyszállítás elterelése a repülőgépekről, és „a vasút mindenekelőtt” elvének bevezetése

Javasoljuk, hogy ösztönözzék a vállalatokat és az embereket arra, hogy a nagyobb energiahatékonyág érdekében válasszák a vasutat. Ennek érdekében a következőket ajánljuk:

1. A vasútvonalak villamosítása a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése érdekében.
2. A vasúti infrastruktúra korszerűsítése.
3. Az útvonaltervezés és a jegyvásárlás digitalizálása az ügyfélművelés optimalizálása érdekében.
4. A tagállamokat összekötő vasútvonalak szabványosítása, és a vasutak beépítése a helyi közlekedési rendszerekbe.
5. A menetrendek kiigazítása a rövidebb menetidő biztosítása érdekében
6. A vasúti közlekedés ösztönzése a rövid távú utakat kínáló légitársaságokkal és a buszokkal kialakított verseny érdekében:
  - Rövidebb menetidő lehetővé tétele nagy sebességű vasúttal.
  - Jobb minőségű szolgáltatások, például étkezőkocsik, wifi, hálókocsik stb. kialakítása.
  - A nagyobb csomagok és kerékpárok elhelyezésének lehetővé tétele az összes vonaton.
7. A vonatok megtöltése megfizethető árazás révén:
  - Különleges jegytípusokhoz kapcsolódó promóciók: családoknak, diákoknak, időseknek, fogyatékosokkal élőknek és alacsony jövedelmű csoportoknak szóló jegyek.
  - A teherárudíjak megfizethetővé tétele.
8. A kivezetett vasútvonalak megnyitása: a lezárt vasútvonalak jelenleg semmilyen funkciót nem töltenek be.
9. Az EU peremterületeinek összekapcsolása
10. Az említett ajánlások végrehajtásának megkönnyítése érdekében javasoljuk a beruházások és a támogatások növelését:
  - A rövid távú magánberuházások ösztönzése az általános állami tulajdonjog és ellenőrzés megőrzése mellett.
  - A fosszilis tüzelőanyagok megadóztatása, a léggépjármű-üzemanyagokat is beleértve.

Indokolás:

Ez az ajánlás azért fontos, mert a vasúti közlekedés és a teherfuvarozás olyan kulcsfontosságú terület, ahol gyors energiahatékonyági előnyök teremthetők. Az ökológia, a gazdaság és a technológia jövőjének biztosítása cselekvést kíván meg. Ennélfogva a személy- és áruszállítás vonzóbbá és hatékonyabbá tételét javasoljuk. Ehhez európai szinten kell fellépniük.

4.1.1 Az ajánlások értékelése

A vitacsoport utolsó napján a részt vevő polgárokat felkérték, hogy értékeljék a 13 ajánlás mindegyikét. Az alábbiakban áttekintést adunk e szavazás eredményeiről, az ajánlásokat támogatottságuk szintje szerint rendezve.

HELYEZÉS	Az ajánlás száma	Az ajánlás címe	A támogatás mértéke (átlagos pontszám 1-től 6-ig terjedő skálán)	A támogatottság aránya (szavazati arány)
1	8	A hálózati rendszer optimalizálása és fejlesztése a termelőtől a végfelhasználóig, a megújuló energiaforrások előnyben részesítésével	5,25	96%
2	3	Globális példamutatás az energiatartótlenség és az energiatartótlenség növelése terén	5,18	92%
3	9	Az energiatartótlenségre összpontosító energiatartótlenségek létrehozásának elősegítése az uniós polgárok számára biztosított tájékoztatás és pénzügyi támogatás révén	4,96	91%
4	11	Az épületek energiatartótlenségének növelése	4,89	90%
5	4	Az energiatartótlenségi célkitűzések elérése mindenki cselekvőképességének megerősítése révén	4,87	87%
6	12	A tömegközlekedés vonzerejének növelése az utasok számára	4,83	91%
7	2	Az energiatartótlenséggel összefüggő lakásfelújításhoz való méltányos jog finanszírozása	4,73	87%
8	1	Az energiatartótlenséges fogyasztói magatartás kialakításához szükséges feltételek megerősítése	4,71	84%
9	10	Energiatartótlenséges közösségek kialakítása a felelős fogyasztás és a fokozott helyi energiatartótlenség érdekében	4,64	84%
10	13	A legenergiatartótlenséges közlekedési módok megvalósítása Európa-szerte: az áruközlekedés elterelése a közutakról, a személyszállítás elterelése a repülőgépekről, és „a vasút mindennek előtt” elvének bevezetése	4,55	84%
11	6	Az energiatartótlenséges ágazatban dolgozók szakképzettségének javítása az Unióban	4,49	82%
12	7	A jövő megerősítése zöld oktatás révén	4,48	82%
13	5	Az uniós irányelvek végrehajtásának irányítása és nyomon követése	4,19	72%

4.1.2 Az ülészekok áttekintése

Az egyes ülészekok napirendje és összefoglalója [itt](#) található.

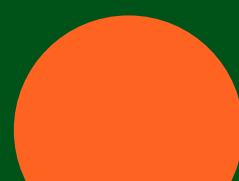
4.1.3 Vállalkozói konzorcium

A vállalkozók együttműködtek annak érdekében, hogy támogassák az Európai Bizottságot ennek az európai polgári vitacsoportnak a megtervezésében és végrehajtásában.

- Harris Interactive: polgárok toborzása.
- VO Europe: kommunikáció, segítségnyújtás és a három ülészek valamennyi szervezési vonatkozása.
- Kommunikációs csoport – Been There Done That, WaterBear és Scope: kommunikációs stratégia, beleértve különböző tartalmak létrehozását, lefordítását és terjesztését a közösségi médiában, valamint dokumentumfilm készítését.
- Deliberációs csoport – ifok és Missions Publiques: a deliberációs csoportban közreműködő partnerek egyesítették know-how-jukat annak érdekében, hogy az egyes ülészekokra vonatkozóan segítsenek meghatározni az átfogó részvételi folyamatot és a módszertant, emellett ők végezték a moderálást és a facilitálást.

KAPCSOLATBA SZERETNE LÉPNI AZ EU-VAL?

Személyesen

Az Európai Unió területén több Europe Direct központ is működik. Keresse meg online az Önhöz legközelebb eső központot (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hu).

Telefonon vagy írásban

A Europe Direct központok feladata, hogy megválaszolják a polgárok Európai Unióval kapcsolatos kérdéseit. Vegye igénybe a szolgáltatást

- az ingyenesen hívható telefonszámon: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bizonyos szolgáltatók számíthatnak fel díjat a hívásért),
- a rendes díjszabású telefonszámon: +32 22999696,
- az alábbi nyomtatvány használatával: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_hu.

INFORMÁCIÓKAT KERES AZ EU-RÓL?

Online

Az EUROPA portál tájékoztatással szolgál az Európai Unióról az EU összes hivatalos nyelvén (european-union.europa.eu).

Uniós kiadványok

Az op.europa.eu/hu/publications címen uniós kiadványok tekinthetők meg és rendelhetők. Ha bizonyos ingyenes kiadványokból több példányra van szüksége, rendeljen a Europe Direct központtól vagy hazájának helyi dokumentációs központjától (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hu).

Uniós jogszabályok és kapcsolódó dokumentumok

Az EUR-Lex portálon bármelyik hivatalos nyelven hozzáférhetők az EU jogi tartalmi és az 1951-től megjelenő jogszabályai (eur-lex.europa.eu).

Uniós nyílt hozzáférésű adatok

A „data.europa.eu” portálon az uniós intézmények, szervek és ügynökségek nyílt hozzáférésű adatkészletei érhetők el. Az adatok ingyen letölthetők és felhasználhatók, úgy kereskedelmi, mint nem kereskedelmi célokra. Emellett a portálon keresztül a különböző európai országok számos adatkészlete elérhető.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala